

Επιφυλλίδα

Οι Έλληνες Επιχειρηματίες του Εξωτερικού

Γρηγόριος Θ. Παπανίκος

Πρόεδρος, Αθηναϊκό Ίδρυμα Παιδείας και Έρευνας (ATINER)

Το Αθηναϊκό Ακαδημαϊκό Περιοδικό δημοσιεύει σε κάθε τεύχος του μία επιφυλλίδα, δηλαδή ένα κείμενο δοκιμακού χαρακτήρα με κριτικό και επιστημονικό περιεχόμενο. Την επιμέλεια της επιφυλλίδας έχει ο Γρηγόριος Θ. Παπανίκος. Το περιοδικό δημοσιεύει επιστολές αναγνωστών επί των θεμάτων που τίγονται στις επιφυλλίδες έτσι ώστε να δημιουργείται ένας δημόσιος επιστημονικός διάλογος. Στο πρώτο τεύχος (Παπανίκος, 2021) είχε δημοσιευτεί σ' αυτή τη στήλη μία επιφυλλίδα με θέμα τους Έλληνες επιστήμονες του εξωτερικού. Μάλιστα είχε αναφερθεί ότι σε μελλοντικό άρθρο από αυτή τη στήλη θα αναφερθούμε στους Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού.

Οι Επενδύσεις δεν Γίνονται με Προεδρικά Διατάγματα

Πολλοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι αρκεί μία κυβέρνηση να «διατάξει» τους επενδυτές να κάνουν επενδύσεις και αυτοί θα τρέξουν. Η παρούσα κυβέρνηση είχε προαναγγείλει το 2016 στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο της Διεθνούς Εκθέσεως πακτωλούς κεφαλαίων, εγχώριων και αλλοδαπών, που θα επενδύονταν στην Ελλάδα μόλις αυτή θα γινόταν κυβέρνηση.

Κυβέρνηση έγινε το 2019 αλλά μέχρι σήμερα δεν ήρθαν επενδύσεις, όπως ήδη είχα προβλέψει από το 2016 (Παπανίκος, 2016β) σε μία κριτική που είχα κάνει επί των εξαγγελιών του αξιότιμου προέδρου της Νέας Δημοκρατίας και αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης τότε, σημερινού πρωθυπουργού το 2023.

Αν και θέλω να αποφύγω τη χρήση στατιστικών στοιχείων, επιβάλλεται να τεκμηριώσω αυτή τη διαπίστωση με στοιχεία. Να ξεκαθαρίσουμε πρώτα τι εννοούμε με το «γίνονται επενδύσεις». Οι επενδύσεις είναι χρήσιμες, διότι αυξάνουν το καθαρό κεφάλαιο της οικονομίας το οποίο χρησιμοποιείται στην παραγωγική διαδικασία σε συνδυασμό με το εργατικό δυναμικό και άλλους συντελεστές της παραγωγής. Αυξάνουν την παραγωγικότητα της εργασίας και κατά συνέπεια τους μισθούς και τα έσοδα του δημοσίου για να ασκήσει κοινωνική πολιτική.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Αρχής (Eurostat), το 2019 -το μισό χρόνο κυβέρνησε η Νέα Δημοκρατία-, είχαμε πτώση των καθαρών επενδύσεων που ισούται με την ισόποση πτώση του καθαρού (σημαίνει μείον τις αποσβέσεις) αποθέματος κεφαλαίου της οικονομίας κατά 7,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Να σημειωθεί ότι το 2019 δεν ήταν έτος κορονοϊού αν και αμφιβάλλω ότι η πανδημία είχε την αρνητική επίδραση στις επενδύσεις που κάποιος θα ήθελε να

της προσδώσουν. Σε όλη την τριετία της Νέας Δημοκρατίας (2019-2021) η πτώση ήταν συνεχής: -6,6 δισεκατομμύρια το 2020 και -2,4 δισεκατομμύρια το 2021.

Γιατί άραγε; Οι λόγοι είναι αμιγώς οικονομικοί και όχι πολιτικοί. Απλά δεν συμφέρει η επένδυση στην Ελλάδα με το καθεστώς που επικρατεί σήμερα. Ένα καθεστώς που τόσο σοφά έχει επισημάνει ο Ησίοδος στο *Έργα και Ημέρες* και τόσοι άλλοι συζήτησαν μετά από αυτόν.

Στην ανάγκη για επενδύσεις οι Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού θα ήταν μία λύση, διότι εγχώριοι επενδυτές δεν υπάρχουν στο βαθμό τουλάχιστον που έχει ανάγκη η ελληνική οικονομία. Οι πιο πολλοί από αυτούς είναι κρατικοδίαιτα παράσιτα που απομυζούν τα διάφορα προγράμματα επιδοτήσεων και άλλων ενισχύσεων. Οι πιο πολλοί από αυτούς είναι και μέλη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) που και αυτός καθώς και το παράρτημά του το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) απομυζούν το δημόσιο κορβανά. Μάλιστα αυτός ο οργανισμός χωρίς να αλλάξουμε το αρκτικόλεξό του θα μπορούσε κάλλιστα να ονομαστεί «Σύνδεσμος Ενισχυμένων Βιομηχανιών». Αν και δεν είναι του παρόντος, ο ΣΕΒ αποτελεί ως θεσμός το μεγαλύτερο εμπόδιο για να γίνουν σοβαρές, μεγάλες και πολλές επενδύσεις στην Ελλάδα.

Αντίστοιχα υπάρχουν και πολλοί κρατικοδίαιτοι επιχειρηματίες του εξωτερικού, ελληνικής και μη ελληνικής καταγωγής. Εκείνο που τους ενδιαφέρει είναι να κάνουν «αρπαχτές» που βασικά μεταφράζεται στο να μεγιστοποιήσουν το ζεστό χρήμα των επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων που διατίθενται από το ελληνικό δημόσιο. Επειδή δεν είναι σοβαροί επιχειρηματίες, με κριτήρια αυστηρώς οικονομοτεχνικά σε τέτοια έκταση μάλιστα που ακόμη και ένας αδαής οικονομολόγος-ελεγκτής μπορεί να διαπιστώσει, προσφεύγουν στο «λάδωμα» δεξιά και αριστερά για να μπορέσει να λάβει έγκριση η μεγάλη τους απατεωνιά. Μέρος αυτής της απατεωνιάς είναι και η ελληνική δικαιοσύνη που μόνο δίκαιο δεν απονέμει γι' αυτό και στις σχετικές λίστες βρίσκεται πολύ ψηλά στον κατάλογο των διεφθαρμένων θεσμών.

Η Ελληνική Δικαιοσύνη

Κανείς επενδυτής -μικρός ή μεγάλος-, δεν θα γλιτώσει από κάποιους που θα προσφύγουν στη δικαιοσύνη ενάντια στην προγραμματισμένη ή ήδη υλοποιημένη επένδυση. Απολύτως κανείς. Και όταν λέω δικαιοσύνη συμπεριλαμβάνω και τις πολεοδομίες και τους δήμους που τις ελέγχουν, την αρχαιολογία κ.ά.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της ελληνικής δικαιοσύνης δεν είναι η απονομή της αλλά η μη απονομή της. Οι αποφάσεις βγαίνουν τόσο αργά που οι ξένοι επενδυτές έχουν κάνει φτερά, όσοι αποφάσισαν να έρθουν να επενδύσουν.

Το θέμα αυτό το έχω εξετάσει στο Παπανίκος (2016α) και δεν θα το αναλύσω εδώ. Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι ο μόνος τρόπος για να λυθεί το πρόβλημα είναι να παρακαμφθεί η ελληνική δικαιοσύνη και να ισχύει το δίκαιο μιας άλλης αναπτυσσόμενης χώρας.

Τι Θέλουν οι Έλληνες Επιχειρηματίες του Εξωτερικού για να Επενδύσουν;

Γιατί οι Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού είναι σημαντικοί; Όπως έχω αναλύσει στο Παπανίκος (2016γ), ίσως ο πιο σημαντικός προσδιοριστικός παράγοντας των ξένων επενδύσεων είναι η πολιτιστική συνάφεια (cultural affinity) των επενδυτών της αλλοδαπής με τη χώρα υποδοχής. Αυτό συμβαίνει με πολλούς επενδυτές του εξωτερικού. Για παράδειγμα, οι Ινδοί του εξωτερικού επενδύουν στην Ινδία, οι Ιρλανδοί στην Ιρλανδία κ.ο.κ. Υπάρχουν και στην Ελλάδα τέτοιες επενδύσεις. Για παράδειγμα, ο διευθύνων σύμβουλος της Pfizer επένδυσε στη Θεσσαλονίκη γιατί είναι ο τόπος καταγωγής του. Κάποιος θα πρέπει να απευθυνθεί σοβαρά στους σοβαρούς (διαβάζεται και μη κρατικοδίαιτους) Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού. Οι σοβαροί Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού γνωρίζουν τη διαφθορά που επικρατεί στην Ελλάδα και δεν σκέφτονται καν να επενδύσουν στην Ελλάδα. Δεν είναι μόνο θέμα οικονομικό αλλά και αξιοπρέπειας όπως μου είπε κάποιος Έλληνας επιχειρηματίας του εξωτερικού. Δεν καταδέχονται, δεν τους το επιτρέπει ο καλώς νοούμενος εγωισμός τους να συνδιαλέγονται με το κάθε παράσιτο λαμόγιο και κρατικοδίαιτο παράσιτο για να κάνουν επενδύσεις στην Ελλάδα.

Το κακό είναι ότι αν δεν έρθουν οι σοβαροί Έλληνες επιχειρηματίες του εξωτερικού δεν θα έρθουν και οι μη Έλληνες. Κατά τη διάρκεια της κρίσης και των μνημονίων μετά το 2010, η καγκελάρια της Γερμανίας δήλωσε ότι οι Έλληνες του εξωτερικού έχουν τεράστιες περιουσίες. Αν δεν επενδύσουν αυτοί πώς αναμένουν να επενδύσουν οι ξένοι. Ήταν η εποχή που η Ελλάδα ζητάγε οικονομικές ενισχύσεις από την Ευρώπη που στην ουσία μεταφραζόταν ως κεφάλαια από τη Γερμανία γιατί αυτή θα τα πλήρωνε.

Πως μπορεί να γίνει προσέλκυση αυτών των τεράστιων κεφαλαίων των Ελλήνων επιχειρηματιών του εξωτερικού; Λεφτά έχουν και πολλά μάλιστα, στην Ελλάδα δεν θέλουν να τα επενδύσουν. Παρακάτω προτείνω τρία βήματα για την προσέλκυση αυτών των επενδυτικών κεφαλαίων (Πίνακας 1). Αν γίνουν αυτές οι ενέργειες, τότε και ξένοι επιχειρηματίες θα έλθουν στην Ελλάδα.

Στον Πίνακα 1 εξειδικεύω την παρουσίαση σε δύο μόνο επενδύσεις, αλλά η ίδια ανάλυση μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες επενδύσεις. Εκείνο που έχει σημασία δεν είναι το είδος των επενδύσεων και σε ποιο κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας αλλά το πλαίσιο μέσα στο οποίο καλούνται οι επιχειρηματίες να επενδύσουν.

Το πρώτο βήμα αφορά το μείζον ζήτημα της γης. Επενδυτές απεγνωσμένα ψάχνουν για γη αλλά δεν βρίσκουν. Αυτή πρέπει να την οριοθετήσει το κράτος από την αρχή και να την προσφέρει δωρεάν.

Δεν φθάνει μόνο αυτό, διότι και γη να βρουν πλακώνουν όλα τα τρωκτικά για να τους κατασπαράξουν, που μπορεί να προέρχονται από τις πολεοδομίες, τις εφορίες τους δήμους, τα λιμεναρχεία, και οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή μπορεί να βάλει ο νους του ανθρώπου.

Εκτός αυτών έχουμε και τα λαμόγια τους ιδιώτες που συσπειρώνονται σε κάποια Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑμΚΕ) και κατασπαράζουν οποιονδήποτε θα ήθελε να επενδύσει στην Ελλάδα. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο προτείνω στο δεύτερο βήμα να δημιουργούνται σύλλογοι υποστήριξης των

επενδύσεων που θα λαμβάνουν την πρωτοβουλία να προσφεύγουν αυτοί στα δικαστήρια για να μπορεί να διατίθεται η γη ελεύθερη από κάθε εκβιασμό οποιονδήποτε αρχών των ελληνικών δικαστικών, μη εξαιρουμένων.

Πίνακας 1. Τρία Βήματα για να Γίνουν Επενδύσεις στην Ελλάδα

Βήμα	Περιγραφή	Έτη
1 ^ο	Οριοθέτηση τουλάχιστον δύο μεγάλων τμημάτων γης (π.χ. 10 χιλιάδων στρεμμάτων και πάνω) σε κάθε μία από τις περιφέρειες ή τους νομούς της χώρας. Η μία θα είναι η ομορφότερη περιοχή της περιφέρειας (νομού) για να αξιοποιηθεί ως τουριστική μονάδα (θα καταστραφεί δηλαδή) και η άλλη σε οποιοδήποτε μέρος που μπορεί να αξιοποιηθεί ως αγροτοκτηνοτροφική επιχειρηματική μονάδα.	2
2 ^ο	Θα δημιουργηθεί ομάδα πολιτών φίλων της κάθε επένδυσης ξεχωριστά, οι οποίοι θα <u>υποστηρίζουν</u> σθεναρώς τέτοιες επενδύσεις. Η ομάδα αυτή θα προσφύγει στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, στην Αρχαιολογία, στην Πολεοδομία, στο Δασαρχείο και σε όποιον άλλον «κλαδώνεται» και θα ζητά να ΜΗΝ γίνουν αυτές οι επενδύσεις.	10
3 ^ο	Όταν ληφθεί η τελική απόφαση να γίνει η επένδυση και κανείς άλλος δεν θα μπορεί να την προσβάλει δικαστικά πλέον, θα απευθυνθεί κάλεσμα, με σειρά προτεραιότητας, σε μεγάλους ξένους επενδυτές (κατά προτίμηση ελληνικής καταγωγής), που έχουν την έδρα τους στις οικονομικά, κοινωνικά και εργασιακά πιο αναπτυγμένες χώρες του κόσμου ¹ . Η γη θα τους δοθεί δωρεάν και θα ισχύει το δίκαιο των 10 λιγότερο διεφθαρμένων χωρών του κόσμου συμπεριλαμβανομένου και του εργατικού δικαίου αυτών των χωρών π.χ. Ελβετίας, Δανίας, Καναδά, Φινλανδίας, Σουηδίας κ.λπ.	3-8

Πηγή: Παπανίκος (2016γ).

Αφού ξεκαθαρίσει αυτό το μείζον ζήτημα της γης², ερχόμαστε στο στάδιο της υλοποίησης. Σε αυτό το στάδιο καλούνται οι επιχειρηματίες του εξωτερικού, κατά προτίμηση Έλληνες σοβαροί επιχειρηματίες. Η γη θα τους παραχωρηθεί δωρεάν με τη μέθοδο της χρονομίσθωσης, ως πούμε για 100 χρόνια.

Αυτό, όμως, δεν φθάνει. Θα πρέπει να προστατευθούν αυτές οι επενδύσεις και όταν πλέον λειτουργούν. Η ελληνική δικαιοσύνη είναι διεφθαρμένη. Μέχρι να γίνει αδιάφθορη, θα ισχύει ένα άλλο δίκαιο.

Συμπέρασμα

Οι σοβαροί Έλληνες του εξωτερικού έχουν την απαιτούμενη πολιτιστική συνάφεια για να κάνουν επενδύσεις στην Ελλάδα. Δεν το κάνουν διότι η χώρα είναι διεφθαρμένη από την εποχή του Ησιόδου. Μπορεί να αλλάξει; Όχι είναι η

¹Κατά προτίμηση από τις Σκανδιναβικές χώρες, την Ελβετία, τον Καναδά και φυσικά από τις χώρες της ευρωζώνης. Για λόγους συμβολικούς, θα άφηνα έξω τους ξένους επενδυτές από τις ΗΠΑ και την Γερμανία, αλλά όχι τους Έλληνες αυτών των χωρών.

²Το πόσο σπουδαίο είναι μπορούμε να το καταλάβουμε αν δούμε το τι γίνεται στα νησιά των Κυκλάδων που πρόσφατα ξυλοκόπησαν έναν Αρχαιολόγο για θέματα αδειών.

απάντηση. Αυτός είναι και ο λόγος που σοβαρές επενδύσεις δεν γίνονται. Η Ελλάδα θα συνεχίζει να ζει μέσα σε αυτό το παρασιτικό και διεφθαρμένο οικονομικό περιβάλλον που έχει δημιουργήσει. Τελικά είμαι πεπεισμένος ότι είναι επιλογή και όχι ανάγκη.

Βιβλιογραφία

- Παπανίκος, Γ. Θ. (2016α). *Η Ελληνική Δικαιοσύνη και η Οικονομία*. <https://bit.ly/42hFHIR>.
- Παπανίκος, Γ. Θ. (2016β). *Σχόλια επί των Οικονομικών Ανακοινώσεων του Αζιότιμου Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης στη Θεσσαλονίκη στις 17 Σεπτεμβρίου 2016*. <https://bit.ly/3JLpn5Y>.
- Παπανίκος, Γ. Θ. (2016γ). *Γιατί δε Γίνονται Άμεσες Ξένες Ιδιωτικές Επενδύσεις στην Ελλάδα και Ιδιαίτερα στην Ελληνική Περιφέρεια; Παρουσίαση στο 19ο Επιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Ελλήνων Περιφερειολόγων, Λαμία, 12-13 Μαΐου 2016*. <https://bit.ly/3lckitX>.
- Παπανίκος, Γ. Θ. (2021). *Οι Έλληνες Επιστήμονες του Εξωτερικού*. *Αθηναϊκό Ακαδημαϊκό Περιοδικό* 1(1): 5-9. <https://bit.ly/3n0vM4k>.